

Innspill til søknad om kraftverk i Hauglandsfossen

(Arendal og Froland JFF)

Viser til søknad om nytt vannkraftverk ved Hauglandsfossen, i midtre del av Tovdalsvassdraget, og ønsker med dette og komme med noen innspill.

Vannkraft har bygget landet vårt og er en fantastisk fornybar ressurs, og vi synes selv at det er viktig å utnytte denne naturressursen, men tiden er kanskje inne til å spørre oss selv om vi tar nok hensyn til naturen og de ressursene som denne utgjør i sin naturtilstand. Spørsmålet blir da om hva vi har mest bruk for, et nytt kraftverk i en fredet elv, eller en fredet elv som får være mest mulig urørt for kommende generasjoner.

Søknaden sier jo selv: "Tovdalselva er eit av dei få vassdraga i Sør-Noreg som ennå er lite påverka av moderne inngrep frå fjell til fjord". I søknaden refereres det til en svært beskleden laksefangst på 300 kg (2003) selv etter kalking, det virker noe merkelig å referere til 13 år gamle fangster, da man de siste årene stort sett fanger mellom 1500-3000 kg.

I søknaden står det at Herefossfjorden er et absolutt vandringshinder for laksen, og at anadrom strekning er 45 km. Dette er ikke tilfelle, da laksen faktisk vandrer videre forbi Herefossen, via det østre løpet (Laksefossen) til Storefossen 7,4 km lengre opp i vassdraget.

Laksens vandring opp laksefossen er i dag ikke så lett som den var i tidligere tider, da mesteparten av den naturlige vannføringen her er overført til det vestre løpet i forbindelse med tømmerfløting (fisken blir stående å stange i selve Herefossen, i lang tid før den eventuelt finner veien opp laksefossen).

Det er så smått påbegynt et arbeid for å lette oppgangen av laks forbi Herefossen. Vi jobber også med en løsning om hvordan vi kan få laksen videre forbi Storefoss og Hauglandsfossen, slik at laksen også kan ta i bruk de øvre delene av vassdraget liknende det de har gjort i Lygna.

Selve Storefoss er antatt et permanent vandringshinder, men ut fra befaringer er det ting som tyder på at laksen ved rett vannføring kan passere Storefoss via et sideløp på vestsiden av elva. Når laksen så har passert Storefoss er det fritt leide opp til Hauglandsfossen. Det er litt usikkert om laks kan passere det bratteste fallet i fossen (Smalfoss), men her er det to sideløp som man må anta at laksen har kunnet bruke i tidligere tider (mye mulig laksen kan passere det vestre "mølleløpet" slik det er i dag).

Så en eventuell konsesjon for et kraftverk må inneholde en klausul, der det fremkommer at kraftverket på ingen måte må være til hinder for laksens vandring når disse planene blir en realitet.

En slik tilrettelegging av laksens mulighet til å bruke de øvre delene av vassdraget, vil gi en verdiskapning for lokalsamfunnene langs elva som langt vil overgå inntektene et eventuelt kraftverk vil tilføre. Det er viktig å tenke fremtidsrettet i slike saker, slik at naturen kan fremstå som attraktiv for kommende generasjoner.

Håper dette innspillet kan være til hjelp i denne saken.

Mvh
Kjetil Flakke
Arendal JFF

Øyvind Froland
Froland JFF

